

Mineralogische straten in Landkreis Hof, Bayern

Mineralogische straten in beeld in :

Bad Steben
Berg
Döhlau
Feilitzsch
Geroldsgrün
Helmbrechts
Issigau
Köditz
Konradsreuth
Leupoldsgrün
Lichtenberg
Münchberg
Naila
Oberkotzau
Regnitzlosau
Rehau
Schauenstein
Schwarzenbach am Wald
Schwarzenbach an der Saale
Selbitz
Sparneck
Stammbach
Trogen
Weissdorf
Zell i Fichtelgebirge

Mineralogische straten in Landkreis Hof, Bayern 1/6

Mineralogische straten in beeld in :

95111 Rehau

Goethestrasse

naamgever wetenschapper

goethiet

95111 Rehau

Mozartstrasse

naamgever persoon

mozartiet

95111 Rehau

Röntgenstrasse

naamgever wetenschapper

röntgeniet-(Ce)

95111 Rehau

Steinleitenweg

steen

95111 Rehau

Steinweg

steen

95111 Rehau

Ziegelhüttenweg

steenbakkerij

95119 Naila

Am Kalkofen

kalkoven

kalk

95119 Naila

Am Steinbühl

steen

95119 Naila

Goethestrasse

naamgever wetenschapper

goethiet

95119 Naila

Humboldtstrasse

naamgever wetenschapper

humboldtien

95119 Naila

Marmorweg

gesteente

marmor

95119 Naila

Schauensteiner Weg

steen

Mineralogische straten in Landkreis Hof, Bayern 2/6

95126 Schwarzenbach a d Saale	<u>Alexander-von-Humboldt-Strasse</u>	naamgever wetenschapper	<u>humboldtien</u>
95126 Schwarzenbach a d Saale	<u>Goethestrasse</u>	naamgever wetenschapper	<u>goethiet</u>
95126 Schwarzenbach a d Saale	<u>Am Frischenstein</u>	steen	
95126 Schwarzenbach a d Saale	<u>Am Goldbach</u>	mineraal	<u>goud</u>
95126 Schwarzenbach a d Saale	<u>Am Steinbach</u>	steen	
95126 Schwarzenbach a d Saale	<u>An den Steinkreuzen</u>	steen	
95126 Schwarzenbach a d Saale	<u>Eisenwerk</u>	mineraal	<u>ijzer</u>
95126 Schwarzenbach a d Saale	<u>Emaillierwerk</u>		
95126 Schwarzenbach a d Saale	<u>Hallersteinerstrasse</u>	mineraal	<u>haliet</u>
95126 Schwarzenbach a d Saale	<u>Mozartstrasse</u>	naamgever persoon	<u>mozartiet</u>
95126 Schwarzenbach a d Saale	<u>Steinbachstrasse</u>	steen	
95126 Schwarzenbach a d Saale	<u>Ziegelhüttenweg</u>	steenbakkerij	
95126 Schwarzenbach a d Saale	<u>Kreuzsteinweg</u>	steen	
95126 Schwarzenbach a d Saale	<u>Rudolfsteinweg</u>	steen	
95126 Schwarzenbach a d Saale	<u>Schneebergweg</u>	mineraal	<u>ijs</u>
95126 Schwarzenbach a d Saale	<u>Waldsteinweg</u>	steen	
95131 Schwarzenbach a Wald	<u>Am Steinbühl</u>	steen	
95131 Schwarzenbach a Wald	<u>Goethestrasse</u>	naamgever wetenschapper	<u>goethiet</u>
95131 Schwarzenbach a Wald	<u>Schauensteiner Weg</u>	steen	
95131 Schwarzenbach a Wald	<u>Ziegelhüttenweg</u>	steenbakkerij	
95138 Bad Steben	<u>Alter Steinbacher Weg</u>	steen	
95138 Bad Steben	<u>Steinbacher Strasse</u>	steen	
95138 Bad Steben	<u>Am Goldbach</u>	mineraal	<u>goud</u>
95138 Bad Steben	<u>Blankensteiner Weg</u>	steen	
95138 Bad Steben	<u>Lobensteiner Strasse</u>	steen	
95138 Bad Steben	<u>Humboldtstrasse</u>	naamgever wetenschapper	<u>humboldtien</u>
95138 Bad Steben	<u>Marmorweg</u>	gesteente	<u>marmor</u>

Mineralogische straten in Landkreis Hof, Bayern 3/6

95145 Oberkotzau	<u>Felsenweg</u>	steen	
95145 Oberkotzau	<u>Goethestrasse</u>	naamgever wetenschapper	<u>goethiet</u>
95145 Oberkotzau	<u>Mozartstrasse</u>	naamgever persoon	<u>mozartiet</u>
95145 Oberkotzau	<u>Sandweg</u>	zand	
95145 Oberkotzau	<u>Steinweg</u>	steen	
95145 Oberkotzau	<u>Ziegeleistrasse</u>	baksteen tichel pan	
95145 Oberkotzau	<u>Ziegelhüttenweg</u>	baksteen tichel pan	
95145 Oberkotzau	<u>Epprechtsteinweg</u>	steen	
95145 Oberkotzau	<u>Schneebergstrasse</u>	mineraal	<u>ijs</u>
95145 Oberkotzau	<u>Waldsteinstrasse</u>	steen	
95152 Selbitz	<u>Am Eisenbühl</u>	mineraal	<u>ijzer</u>
95152 Selbitz	<u>Eisenberg</u>	mineraal	<u>ijzer</u>
95152 Selbitz	<u>Goethestrasse</u>	naamgever wetenschapper	<u>goethiet</u>
95152 Selbitz	<u>Kalkofenweg</u>	kalkoven	<u>kalk</u>
95152 Selbitz	<u>Mozartstrasse</u>	naamgever persoon	<u>mozartiet</u>
95176 Konradsreuth	<u>Am Eisteich</u>	mineraal	<u>ijs</u>
95176 Konradsreuth	<u>Goethestrasse</u>	naamgever wetenschapper	<u>goethiet</u>
95176 Konradsreuth	<u>Silberbacher Dorfstrasse</u>	mineraal	<u>zilver</u>
95176 Konradsreuth	<u>Silberbacher Strasse</u>	mineraal	<u>zilver</u>
95176 Konradsreuth	<u>Steinmühlenweg</u>	steen	
95179 Geroldsgrün	<u>Burgsteinstrasse</u>	steen	
95179 Geroldsgrün	<u>Glückaufweg</u>	mijnbouw	
95179 Geroldsgrün	<u>Goethestrasse</u>	naamgever wetenschapper	<u>goethiet</u>
95179 Geroldsgrün	<u>Goldberg</u>	mineraal	<u>goud</u>
95179 Geroldsgrün	<u>Humboldtstrasse</u>	naamgever wetenschapper	<u>humboldtien</u>
95179 Geroldsgrün	<u>Lobensteiner Weg</u>	steen	
95179 Geroldsgrün	<u>Steinbacher Strasse</u>	steen	
95179 Geroldsgrün	<u>Steinbacher Weg</u>	steen	

Mineralogische straten in Landkreis Hof, Bayern 4/6

95180 Berg	<u>Am Eiskeller</u>	mineraal	<u>ijs</u>
95180 Berg	<u>Am Steinbühl</u>	steen	
95180 Berg	<u>Schieferbruchweg</u>	steen- & mergelgroeve	
95180 Berg	<u>Am Stolln</u>	mijnbouw	
95180 Berg	<u>Eisengasse</u>	mineraal	<u>ijzer</u>
95180 Berg	<u>Zur Schieferleite</u>	steen- & mergelgroeve	
95180 Berg	<u>Rudolphsteiner Strasse</u>	steen	
95180 Berg	<u>Steinbühler Strasse</u>	steen	
95180 Berg	<u>Steinweg</u>	steen	
95182 Döhlau	<u>Goethestrasse</u>	naamgever wetenschapper	<u>goethiet</u>
95182 Döhlau	<u>Steinweg</u>	steen	
95182 Döhlau	<u>Schneebergweg</u>	mineraal	<u>ijs</u>
95182 Döhlau	<u>Waldsteinstrasse</u>	steen	
95182 Döhlau	<u>Waldsteinweg</u>	steen	
95183 Feilitzsch	<u>Am Stein</u>	steen	
95183 Feilitzsch	Hänselstein	steen	
95183 Feilitzsch	<u>Kupferbachweg</u>	mineraal	<u>koper</u>
95183 Feilitzsch	<u>Kupfergrubenweg</u>	mijnbouw	<u>koper</u>
95183 Feilitzsch	<u>Steinacker</u>	steen	
95183 Feilitzsch	<u>Steinfeldweg</u>	steen	
95183 Feilitzsch	<u>Steinweg</u>	steen	
95183 Feilitzsch	<u>Zum Hänselstein</u>	steen	
95183 Feilitzsch	<u>Zum Steinbühl</u>	steen	
95183 Trogen	<u>Lehmgrubenweg</u>	kleiput (k)leemput	
95188 Issigau	<u>Eichensteiner Strasse</u>	steen	
95188 Issigau	<u>Reitzensteiner Strasse</u>	steen	

Mineralogische straten in Landkreis Hof, Bayern 5/6

95189 Köditz	<u>Am Steinbruch</u>	steen- & mergelgroeve	
95189 Köditz	<u>Am Steinbühl</u>	steen	
95189 Köditz	<u>Brandsteiner Strasse</u>	steen	
95189 Köditz	<u>Falkensteinerstrasse</u>	steen	
95189 Köditz	<u>Steinacker</u>	steen	
95191 Leupoldsgrün	<u>Am Hohen Stein</u>	steen	
95191 Leupoldsgrün	<u>Lehmgrubenweg</u>	kleiput (k)leemput	
95191 Leupoldsgrün	<u>Steinäcker</u>	steen	
95191 Leupoldsgrün	<u>Steinbühl</u>	steen	
95191 Leupoldsgrün	<u>Steinweg</u>	steen	
95192 Lichtenberg	<u>Silberweg</u>	mineraal	<u>zilver</u>
95194 Regnitzlosau	<u>Kalkofenweg</u>	kalkoven	<u>kalk</u>
95197 Schauenstein	<u>Am Goldberg</u>	mineraal	<u>goud</u>
95197 Schauenstein	<u>Am Hohen Stein</u>	steen	
95197 Schauenstein	<u>Mozartstrasse</u>	naamgever persoon	<u>mozartiet</u>
95213 Münchberg	<u>Goethestrasse</u>	naamgever wetenschapper	<u>goethiet</u>
95213 Münchberg	<u>Humboldtstrasse</u>	naamgever wetenschapper	<u>humboldtien</u>
95213 Münchberg	<u>Mozartstrasse</u>	naamgever persoon	<u>mozartiet</u>
95213 Münchberg	<u>Röntgenstrasse</u>	naamgever wetenschapper	<u>röntgeniet-(Ce)</u>
95213 Münchberg	<u>Schneebergstrasse</u>	mineraal	<u>ijs</u>
95213 Münchberg	<u>Steinweg</u>	steen	
95213 Münchberg	<u>Waldsteinstrasse</u>	steen	

Mineralogische straten in Landkreis Hof, Bayern 6/6

95233 Helmbrechts	<u>Am Steinhäusergarten</u>	steen	
95233 Helmbrechts	<u>Goethestrasse</u>	naamgever wetenschapper	<u>goethiet</u>
95233 Helmbrechts	<u>Röntgenstrasse</u>	naamgever wetenschapper	<u>röntgeniet-(Ce)</u>
95233 Helmbrechts	<u>Sandweg</u>	zand	
95233 Helmbrechts	<u>Steinachstrasse</u>	steen	
95233 Helmbrechts	<u>Steinbühl</u>	steen	
95233 Helmbrechts	<u>Steinmühle</u>	steen	
95233 Helmbrechts	<u>Steinwiesenweg</u>	steen	
95234 Sparneck	<u>Am Steinbühl</u>	steen	
95234 Sparneck	<u>Epprechtsteinstrasse</u>	steen	
95234 Sparneck	<u>Schneebergstrasse</u>	mineraal	<u>ljs</u>
95234 Sparneck	<u>Steinbühlleite</u>	steen	
95234 Sparneck	<u>Waldsteinblick</u>	steen	
95236 Stambach	<u>Weissensteinstrasse</u>	steen	<u>eklogiet</u>
95237 Weissdorf	<u>Hallersteinerstrasse</u>	mineraal	<u>haliet</u>
95237 Weissdorf	<u>Waldsteinblick</u>	steen	
95237 Weissdorf	<u>Waldsteinstrasse</u>	steen	
95239 Zell i Fichtelgebirge	<u>Goethestrasse</u>	naamgever wetenschapper	<u>goethiet</u>
95239 Zell i Fichtelgebirge	<u>Hinterer Steinbühl</u>	steen	
95239 Zell i Fichtelgebirge	<u>Humboldtstrasse</u>	naamgever wetenschapper	<u>humboldtien</u>
95239 Zell i Fichtelgebirge	<u>Vorderer Steinbühl</u>	steen	
95239 Zell i Fichtelgebirge	<u>Waldsteinweg</u>	steen	

Rehau, Goethestraße

Naast zijn literaire verdiensten was Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832) ook sterk betrokken bij de mijnbouw en geologie.

Goethe maakte vele reizen om de natuur en geologie te bestuderen, en steengroeven en mijnen te bezoeken. Hij reisde 3 maal door Bohemen en het Fichtelgebirge in de periode 1785-1822. Op 1 juli 1785 wandelde hij te voet van Wunsiedel langs het Seehaus naast de Schneeberg, via Karches naar de Ochsenkopf en terug via de Nußhardt naar Wunsiedel - zoek het even op een kaart, een meer dan flinke wandeling ! Onderweg had hij dan nog tijd om de natuur en vooral de granietrotsen te bekijken

Het mineraal goethiet werd in 1806 door Johann Georg Lenz naar Goethe genoemd. Het is een veel voorkomend ijzerhydroxide.

Goethes Leben in Zahlen und Bildern

28. August 1749:	Geburt in Frankfurt
1765:	Studien in Leipzig
1770/71:	Studien in Straßburg
1771 -1775:	Anwalt in Frankfurt
1773:	Reise an den Rhein
1774:	„Die Leiden des jungen Werthers“
1775:	Ruf des Herzogs an den Hof von Weimar
1776:	Leitung des Bergwerks Ilmenau
1777 – 1784:	Reisen in den Harz
1784:	„Abhandlung über den Granit“
1785:	1. Reise durch das Fichtelgebirge
1808:	„Faust“ 1. Teil
1820:	2. Reise durch das Fichtelgebirge
1785 – 1823:	17 Reisen in die böhmischen Bäder
1786-1788:	Reise nach Italien
1811 –1814:	„Dichtung und Wahrheit“
1821 –1829:	„Wilhelm Meisters Wanderjahre“
1832:	„Faust“ 2. Teil
22. März 1832:	Tod in Weimar

Map [Goethestrasse](#)

Mineral [goethite](#)

Information [Goethe im Fichtelgebirge](#) [Goethe und der Bergbau](#)

© Pictures Hugo Bender

Rehau, Mozartstraße

Een verband tussen Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) en het Fichtelgebirge lijkt er niet te bestaan.

Mozart was ook geen mineraloog of mineralenverzamelaar. Toch werd naar aanleiding van de 200ste herdenking van zijn overlijden het mineraal mozartiet naar hem genoemd. Het is een rood-bruin calcium-mangaan silicaat.

Rehau, Röntgenstraße

Wilhelm Conrad Röntgen (1845-1923) begon zijn wetenschappelijke carrière in 1870 aan de 'Alten Universität' in Würzburg. Na enkele omzwerving via Straatsburg en Gießen werd hij in 1888 professor en later rector van de universiteit in Würzburg. Op 8 november 1895 ontdekte hij er de X-stralen waarvoor hij in 1901 de Nobelprijs natuurkunde kreeg.

Een duidelijke link met het Fichtelgebirge is er niet – Würzburg ligt zo'n 150 km meer westelijk – toch zijn er meerdere straten naar hem genoemd.

X-stralen zijn van groot belang in o.a. de geneeskunde en materiaalonderzoek, voor de mineralogie is X-stralendiffractie een onmisbare analysetechniek.

Naar Röntgen werd in 1953 het mineraal röntgeniet-(Ce) genoemd, een carbonaat met de zeldzame aardmetalen cerium en lanthanum in de samenstelling.

Map [Röntgenstrasse](#)
Mineral [röntgenite-\(Ce\)](#)
Information [Wilhelm Röntgen - Wikipedia](#)
© Pictures Hugo Bender

Rehau, Steinleitenweg

Rehau, Steinweg

Map [Steinweg](#)

Information

© Pictures Hugo Bender

Rehau, Ziegelhüttenweg

'Ziegelhütte' is een steenbakkerij.

Naila, Am Kalkofen

Kalk (CaO) wordt gemaakt door kalksteen te verhitten boven 900°C . Sporen van historische kleine kalkovens voor woningbouw vindt men overal waar kalkgesteente voorkomt. Het is een synthetisch product en dus geen mineraal.

Ten zuidwesten van deze straat ligt de voormalige Alter Flaserkalk-Steinbruch, een Geotop : Alter Flaserkalk-Steinbruch.

Map

[Am Kalkofen](#)

Mineral

[lime](#)

Information

[calciet, kalk, kalksteen - ODL13](#)

[Alter Flaserkalk-Steinbruch - Geotop](#)

© Pictures

Hugo Bender

Naila, Am Steinbühl

De Steinbühl is een 576 m hoge 'berg'.

Map [Am Steinbühl](#)
Information
© Pictures Hugo Bender

Naila, Goethestraße

Naast dichter/schrijver was Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832) ook sterk geïnteresseerd in de biologie en mineralogie/mijnbouw.

Goethe verzamelde zelf ook mineralen en gesteenten tijdens zijn reizen. Zijn verzameling (17800 stuks) wordt bewaard in het Goethe-Nationalmuseum in Weimar. Een aantal specimens uit zijn verzameling is te bekijken op deze website en in de Digitale Sammlungen van het museum in Weimar.

Het mineraal goethiet werd naar Goethe genoemd. Het is een veel voorkomend ijzerhydroxide.

Portretten in het
Fichtelgebirgsmuseum
Wunsiedel

Naila, Humboldtstraße

Alexander von Humboldt (1769-1859), een tijdgenote van von Goethe, trad in 1791 in dienst bij het Pruisische mijnwezen als mijnopzichter en combineerde dat met studies aan de Bergakademie in Freiberg. Na 1796 maakte hij ontdekkingsreizen in Zuid- en Midden-Amerika.

Naar hem is het mineraal humboldtine, een organische ijzerverbinding, genoemd.

Map [Humboldtstrasse](#)
Mineral [humboldtine](#)
Information [Alexander von Humboldt](#)
© Pictures Hugo Bender

Naila, Marmorweg

Marmer is een metamorf gesteente dat voornamelijk bestaat uit calciet en/of dolomiet.

Zuidwestelijk van Naila ligt de Alter Flaserkalk-Steinbruch. In Naila waren van de 15de tot 18de eeuw ook verschillende koper- en ijzermijnen actief.

Map [Marmorweg](#)
Rock [marble](#)
Information [Mijnen Naila - mineralienatlas](#)
© Pictures Hugo Bender

Naila, Schauensteiner Weg

Schauenstein is een gemeente zuidelijk van Naila.

Map [Schauensteiner Weg](#)

Information

© Pictures Hugo Bender

Schwarzenbach an der Saale, Alexander-von-Humboldt-Strabe

Alexander von Humboldt (1769-1859) trad in 1791 in dienst bij het Pruisische mijnwezen als mijnopzichter en combineerde dat met studies aan de Bergakademie in Freiberg. Zijn opdracht was de mijnen in het Fichtelgebirge te saneren. Hij ontwierp een eerste versie van het gasmasker en richtte mijnbouwscholen op.

Na 1796 maakte hij ontdekkingsreizen in Zuid- en Midden-Amerika.

Naar hem is het mineraal humboldtine, een organische ijzerverbinding, genoemd.

We vinden zijn naam ook terug in o.a. de Humboldtstroom in de Stille Oceaan aan de westkust van Zuid-Amerika, de Pico Humboldt (4949 m) in Venezuela, en de Humboldtpinguin.

Map [Alexander-von-Humboldt-Strasse](#)
Mineral [humboldtine](#)
Information [Alexander von Humboldt - wikipedia](#)
© Pictures Hugo Bender

Schwarzenbach an der Saale, Goethestraße

Naast dichter/schrijver was Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832) ook sterk geïnteresseerd in de biologie en mineralogie/mijnbouw.

Het mineraal goethiet werd naar Goethe genoemd. Het is een veel voorkomend ijzerhydroxide.

Map [Goethestrasse](#)

Mineral [goethite](#)

Information [Goethe im Fichtelgebirge](#) [Goethe und der Bergbau](#)

© Pictures Hugo Bender

Schwarzenbach an der Saale - Martinlamitz, Am Frischenstein

Schwarzenbach an der Saale, Am Goldbach

Goldbach is een veel voorkomende naam voor kleine beekjes. O.a. in Landkreis Landshut is er een Goldbach en straten die er naar genoemd zijn in Ergoldsbach, Neufahrn en Hohenthann. Allicht is hier wel geen goud te vinden.

Map [Am Goldbach](#)
Mineral [gold](#)
Information
© Pictures Hugo Bender

Schwarzenbach an der Saale, Am Steinbach

De Steinbach dwarst deze straat en mondt uit in de Lamitz.

Schwarzenbach an der Saale, An den Steinkreuzen

Schwarzenbach an der Saale, Emaillierwerk

Email is een beschermende glaslaag die aangebracht wordt op metaal of aardewerk. Het wordt gemaakt door een mengsel van kwarts, kaolien, borax en veldspaat in een oven te smelten en op het te emailleren voorwerp te branden. Het proces werd al ontwikkeld in het Oude Egypte.

Schwarzenbach an der Saale, Hallersteinerstraße

Hallerstein is een gehucht in het zuiden van Schwarzenbach an der Saale.

Hall verwijst naar (keuken)zout zoals het mineraal haliet (NaCl).

Schwarzenbach an der Saale, Mozartstraße

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) had geen speciale band met het Fichtelgebirge, buiten dat Bayreuth een groot centrum van de klassieke muziek is waar massa's straten naar componisten, muziekstukken etc genoemd zijn.

Mozart was geen wetenschapper of mineralenverzamelaar. Naar aanleiding van de 200ste herdenking van zijn overlijden werd het mineraal mozartiet wel naar hem genoemd. Het is een zeldzaam rood-bruin calcium-mangaan silicaat dat in mangaanafzettingen voorkomt. Het werd voor het eerst beschreven van de Cerchiara-mijn in Borghetto di Vara, La Spezia Provincie, Liguria, Italië.

Schwarzenbach an der Saale, Steinbachstraße

De Steinbach ligt oostelijk van deze straat en mondt uit in de Lamitz.

Schwarzenbach an der Saale, Ziegelhüttenweg

‘Ziegelhütte’ is een steenbakkerij.

Het is ook de naam van wijken in de gemeenten Etzelwang, Himmelkron, Kulmbach, Trogen en Karlovy Vary (=Karlsbad) waar vroeger steenbakkerijen gevestigd waren.

Schwarzenbach an der Saale, Kreuzsteinweg

De Kreuzstein (838 m) ligt oostelijk van Warmensteinach in het Fichtelgebirge.

Map [Kreuzsteinweg](#)
Information [Kreuzstein \(Fichtelgebirge\) - Wikipedia](#)
© Pictures Hugo Bender

Schwarzenbach an der Saale, Rudolfsteinweg

De Rudolfstein is een 866m hoge berg in Weißensstadt met karakteristieke granietrotsen. Er werd vroeger tinerts (cassiteriet) en na de 2de wereldoorlog ook uraniumerts ontgonnen.

De straatnaam sluit aan bij naburige Kreuzsteinweg, Schneebergweg en Waldsteinweg, ook bergen in het Fichtelgebirge.

Schwarzenbach an der Saale, Schnebergweg

De Schneeberg (1051 m) is de hoogste top van het Fichtelgebirge, van ver te herkennen aan de dikke mast, een in onbruik geraakte spionagetoren.

De bergnaam verwijst mogelijk naar 'sneeuw', hetgeen niets ander is dan het mineraal ijs.

De Schneeberg gezien vanop de Große Kornberg, Selb

Schwarzenbach an der Saale, Waldsteinweg

De Waldstein is een berggroep in het Fichtelgebirge tussen Weißenstadt en Sparneck. De hoogste top is de Großer Waldstein (877m) met karakteristieke verweerde granietrotsen.

Schwarzenbach am Wald, Am Steinbühl

Schwarzenbach am Wald, Goethestraße

Naast dichter/schrijver was Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832) ook sterk geïnteresseerd in botanica en mineralogie/mijnbouw.

Het mineraal goethiet werd naar Goethe genoemd. Het is een veel voorkomend ijzerhydroxide.

Portretten van Goethe in het
Fichtelgebirgsmuseum
Wunsiedel

Map [Goethestrasse](#)

Mineral [goethite](#)

Information [Goethe im Fichtelgebirge](#) [Goethe und der Bergbau](#)

© Pictures Hugo Bender

Schwarzenbach am Wald, Schauensteiner Weg

Schauenstein ligt oostelijk van Schwarzenbach am Wald.

Schwarzenbach am Wald, Ziegelhüttenweg

Een Ziegelhütte is een steenbakkerij.

Bad Steben, Alter Steinbacher Weg

Steinbach is een gehucht in de gemeente Geroldsgrün, zuidwestelijk van Bad Steben.

Bad Steben, Steinbacher Straße

Steinbach is een gehucht in de gemeente Geroldsgrün, zuidwestelijk van Bad Steben.

Bad Steben, Am Goldbach

Goud komt in zuivere vorm voor in de natuur, het is dus een mineraal. Het kan op veel plaatsen gewassen worden in rivieren, maar of hier goud te vinden is ?

Map [Am Goldbach](#)
Mineral [gold](#)
Information
© Pictures Hugo Bender

Bad Steben, Blankensteiner Weg

Blankenstein is een deelgemeente van Rosenthal am Rennsteig in het zuiden van Thüringen, een 6-tal kilometer noordoostelijk van Bad Steben.

Bad Steben, Lobensteiner Straße

Bad Lobenstein is een stad in het zuiden van Thüringen, een 10-tal kilometer noordelijk van Bad Steben.

Bad Steben, Humboldtstraße

Alexander von Humboldt (1769-1859) trad in 1791 in dienst bij het Pruisische mijnwezen als mijnopzichter en combineerde dat met studies aan de Bergakademie in Freiberg. Humboldt verbleef achtereenvolgens in Steben, Arzberg en Goldkronach. Zijn opdracht was de mijnen in het Fichtelgebirge te saneren. Hij ontwierp een eerste versie van het gasmasker, richtte verschillende mijnbouwscholen op en experimenteerde met een nieuw type mijnlamp.

Na 1796 maakte hij ontdekkingsreizen in Zuid- en Midden-Amerika.

Naar hem is het mineraal humboldtien, een organische ijzerverbinding, genoemd.

Map [Humboldtstrasse](#)
Mineral [humboldtine](#)
Information [Alexander von Humboldt -](#)
© Pictures Hugo Bender

Bad Steben - Bobengrün, Marmorweg

Marmer is een metamorf gesteente dat voornamelijk bestaat uit calciet en/of dolomiet.

In het bos ligt de voormalige marmergroeve Horwagen. Het gesteente is geen echte marmer maar kalksteen uit het Boven-Devoon. De groeve staat onder water.

Map [Marmorweg](#) [Steinbruch Horwagen](#)

Rock [marble](#)

Information [Steinbruch Horwagen - mineralienatlas](#) [Steinbruch Horwagen - Geotop](#)

© Pictures Hugo Bender

Oberkotzau, Felsenweg

Map [Felsenweg](#)

Information

© Pictures Hugo Bender

Oberkotzau, Goethestraße

Naast dichter/schrijver was Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832) ook sterk geïnteresseerd in botanica en geologie/mijnbouw.

Goethiet, een veel voorkomend ijzerhydroxide, werd in 1806 naar Goethe genoemd.

Map [Goethestrasse](#)

Mineral [goethite](#)

Information [Goethe im Fichtelgebirge](#) [Goethe und der Bergbau](#)

© Pictures Hugo Bender

Oberkotzau, Mozartstraße

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) was geen wetenschapper of mineralenverzamelaar.

Naar aanleiding van de 200ste herdenking van zijn overlijden werd het mineraal mozartiet wel naar hem genoemd. Het is een zeldzaam rood-bruin calcium-mangaan silicaat dat in mangaanafzettingen voorkomt. Het werd voor het eerst beschreven van de Cerchiara-mijn in Borghetto di Vara, La Spezia Provincie, Liguria, Italië.

‘Mozart-straten’ zijn er wereldwijd massaal te vinden, uiteraard niet vanwege het mineraal maar wegens zijn muzikale verdiensten.

Oberkotzau, Sandweg

Zand is verweerd gesteente met de korrelgrootte tussen 0.063 mm en 2 mm. De samenstelling varieert volgens het oorspronkelijke gesteente(n). Daardoor kan zand in veel kleuren voorkomen.

Oberkotzau, Steinweg

Oberkotzau, Ziegeleistraße

Een 'Ziegelei' is een steenbakkerij.

Oberkotzau, Ziegelhüttenweg

Een 'Ziegelhütte' is een steenbakkerij.

Oberkotzau, Epprechtsteinweg

De Epprechtstein is een 798 m hoge berg in de gemeente Kirchenlamitz en was een van de belangrijkste vroegere mineralenvindplaatsen in het Fichtelgebirgte. In totaal waren er 21 steengroeven actief voor de ontginning van graniet en werden er volgens mindat 51 soorten mineralen gevonden.

Oberkotzau, Schneebergstraße

De Schneeberg (1051 m) is de hoogste top van het Fichtelgebirge. Veel gemeenten in de omgeving hebben een straat die naar de berg (en andere uit het Fichtelgebirge) genoemd is.

Sneeuw is het mineraal ijs.

Map [Schneebergstrasse](#)
Mineral [ice](#)
Information [Geonieuws : ijs](#) & [Geonieuws : ijs](#)
© Pictures Hugo Bender

Oberkotzau, Waldsteinstraße

De Waldstein is een berggroep in het Fichtelgebirge tussen Weißenstadt en Sparneck. De hoogste top is de Großer Waldstein (877m) met karakteristieke verweerde granietrotsen.

Selbitz, Am Eisenbühl

Ijzererts werd op heel wat plaatsen in Selbitz ontgonnen. Gedegen ijzer is wel heel zeldzaam in de aardkorst. Het is wel hoofdbestanddeel van ijzermeteorieten.

Selbitz, Eisenberg

IJzererts werd vroeger op heel wat plaatsen in Selbitz ontgonnen, o.a. in Dörnthal noordelijk van Eisenberg : “1856 *Belehnung der Bauern Erhardt Wurzbachuer, Erhardt Fraas und Heinrich Wurzbacher, alle zu Dörnthal, mit der Eisensteinzeche Treue Freundschaft bei Dörnthal*“.

Map [Eisenberg](#)
Mineral [iron](#)
Information [Selbitz - mineralienatlas](#)
© Pictures Hugo Bender

Selbitz, Goethestraße

Naast dichter/schrijver was Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832) ook sterk geïnteresseerd in botanica en mineralogie/mijnbouw. Naast zijn literair werk publiceerde hij in de periode 1817-24 een reeks artikels over natuurwetenschappen onder de titel Zur Naturwissenschaft überhaupt, besonders zur Morphologie.

Het mineraal goethiet werd naar Goethe genoemd. Het is een veel voorkomend ijzerhydroxide.

Portretten van Goethe in het
Fichtelgebirgsmuseum
Wunsiedel

Map [Goethestrasse](#)
Mineral [goethite](#)
Information [Goethe im Fichtelgebirge](#) [Goethe und der Bergbau](#)
© Pictures Hugo Bender

Selbitz, Kalkofenweg

Kalk (CaO) wordt gebruikt in o.a. de cement- en staalindustrie. Het is een synthetisch product dat gemaakt wordt door kalksteen te verhitten boven 900°C. Kalkovens bestonden al in Romeinse tijd en sporen van kleine historische kalkovens voor lokaal gebruik in de woningbouw vindt men overal waar kalksteen of veel schelpen te vinden zijn.

In Selbitz zijn verschillende kalkafzettingen.

Map [Kalkofenweg](#)
Mineral [lime](#)
Information [calciet, kalk, kalksteen - ODL13](#)
© Pictures Hugo Bender

Selbitz, Mozartstraße

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) had geen band met het Fichtelgebirge, buiten dat Bayreuth een groot centrum van de klassieke muziek is waar massa's straten naar componisten, muziekstukken etc genoemd zijn.

Hij was geen wetenschapper of mineralenverzamelaar. Bij de 200ste herdenking van zijn overlijden werd het mineraal mozartiet wel naar hem genoemd. Het is een zeldzaam rood-bruin calcium-mangaan silicaat dat in mangaanafzettingen voorkomt. Het werd voor het eerst beschreven van de Cerchiara-mijn in Borghetto di Vara, La Spezia Provincie, Liguria, Italië.

Map [Mozartstrasse](#)
Mineral [mozartite](#)
Information
© Pictures Hugo Bender

Konradsreuth, Am Eisteich

Ijs is bevroren water (H_2O) met een kristallijne structuur en is als het op natuurlijke wijze gevormd is, een écht mineraal - maar dus niet zo in uw diepvriezer.

Map [Am Eisteich](#)
Mineral [ice](#)
Information [Geonieuws : ijs](#) & [Geonieuws : ijs](#)
© Pictures Hugo Bender

Konradsreuth, Goethestraße

Naast zijn literair werk publiceerde Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832) in de periode 1817-24 een reeks artikels over natuurwetenschappen onder de titel Zur Naturwissenschaft überhaupt, besonders zur Morphologie.

Het mineraal goethiet werd in 1806 naar Goethe genoemd. Het is een veel voorkomend ijzerhydroxide.

Konradsreuth - Silberbach, Silberbacher Dorfstraße

In Silberbach werd vroeger omphaciet gevonden, een silicaat-mineraal dat ontstaat op grote diepte en hoge temperaturen in eclogiet-gesteente op plaatsen waar de oceanische korst onder de aardkorst schuift.

Bij straatwerken werd recent schorl, een donker toermalijn-mineraal, gevonden. Zilver is van deze plaats niet gekend.

Map [Silberbacher Dorfstrasse](#)
Mineral [silver](#) [omphacite](#) [eclogite](#)
Information [Silberbach - Mineralienatlas](#)
© Pictures Hugo Bender

Eklogit
Silberbach Verzameling
Fichtelgebirgsmuseum Wunsiedel

Konradsreuth, Silberbacher Straße

Silberbach is een gehucht in het zuiden van de gemeente Konradsreuth.

Map [Silberbacher Strasse](#)

Mineral [silver](#)

Information

© Pictures Hugo Bender

Konradsreuth, Steinmühlenweg

Geroldsgrün - Steinbach, Glückaufweg

Glückauf is de gekende begroeting onder mijnwerkers.

In Steinbach was het ook de naam van een ijzermijn waar hematiet-erts werd ontgonnen. Ze werd vermeld in 1772 en 1785. In Geroldsgrün waren nog veel meer ijzerontginningen.

Map [Glückaufweg](#)
Mineral [hematite](#)
Information [Geroldsgrün, Steinbach - mineralienatlas](#)
© Pictures Hugo Bender

Geroldsgrün, Burgsteinstraße

Burgstein is een deelgemeente van Weischlitz in Sachsen.

De Burgstein is een berg in de buurt van de Kosseine (939 m) in het Fichtelgebirge. De granietrotsen Burgsteinfelsen liggen 200 m van de bergtop.

Geroldsgrün, Goethestraße

Naast zijn literair werk bestudeerde Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832) ook de botanica en geologie/mineralogie. Hij publiceerde in de periode 1817-24 een reeks artikels over natuurwetenschappen onder de titel Zur Naturwissenschaft überhaupt, besonders zur Morphologie.

Het mineraal goethiet, een veel voorkomend ijzerhydroxide, werd in 1806 naar Goethe genoemd.

Geroldsgrün, Goldberg

Goud is van deze streek niet gekend ... toch is er een hele straat.

Goldberg is wel een berg in Goldkronach waar een goudmijn is.

Map [Goldberg](#)

Mineral [gold](#)

Information

© Pictures Hugo Bender

Geroldsgrün, Humboldtstraße

Alexander von Humboldt (1769-1859) trad in 1791 was als mijnopzichter van het Pruisische mijnwezen actief in het Fichtelgebirge. Hij verbleef achtereenvolgens in Steben, Arzberg en Goldkronach. Zijn opdracht was de mijnen in het Fichtelgebirge te saneren. Na 1796 maakte hij ontdekkingsreizen in Zuid- en Midden-Amerika.

Naar hem is het mineraal humboldtine, een organische ijzerverbinding, genoemd.

Map [Humboldtstrasse](#)
Mineral [humboldtine](#)
Information [Alexander von Humboldt - wikipedia](#)
© Pictures Hugo Bender

Geroldsgrün, Steinbacher Straße

Steinbach is een gehucht in het noorden van de gemeente Geroldsgrün. De Steinbacher Straße ligt noordelijk van dit gehucht.

Geroldsgrün, Steinbacher Weg

Steinbach is een gehucht in het noorden van de gemeente Geroldsgrün.

Berg - Rudolphstein, Geopark Schieferland

Leisteen of schiefer is een gelaagd gesteente.

Der Geopark Schieferland präsentiert:

Kulmschiefer

Der Kulmschiefer ist ein typisches Flusssediment, in der Geologie werden so Gesteine bezeichnet, die aus einer Wechselfolge von Schichten aus Ton- und Sandsteinen entstanden sind. Der Kulmschiefer ist ein feinschichtiges, monotonisches Gestein, das vorwiegend aus Ton- und Sandsteinen besteht. Westlich von Rudolphstein ist der Kulmschiefer in der Zeit des Rotliegenden (Untereperm) zusätzlich durch den Spamberger Granit überlagert worden. Dabei bildeten sich die Tonsteine durch Kontaktmetamorphose zu so genannten Knötchenschiefern um.

Am geologischen Ende des Vogtlands

Rudolphstein bildet zusammen mit Spamburg den westlichen Vorposten des **Hirschberg-Gefeller Sattels**. In dieser Hebungstruktur treten die ältesten Gesteine der Region an der Erdoberfläche auf: die etwa 470 Mio. Jahre alten Phycoden-Schiefer aus dem Mittleren Ordovizium.

Zwischen Rudolphstein und Pottlitz, dem Ort auf der anderen Seite der Saale, liegt die Blintendorfer Mulde. Hier sind Kulmschiefer verbreitet. Die Blintendorfer Mulde bildet den südwestlichen Teil der Vogtländischen Mulde. Geologisch gesehen endet hier also das Vogtland – in Rudolphstein das Bayerische und in Spamburg das Thüringische Vogtland. In Pottlitz und Kemnas beginnt das Thüringisch-Fränkische Schiefergebirge.

Der **Spamberger Granit** bildet auf einer Fläche von 100 km² einen Körper, der durch Intrusion, also Eindringen flüssigen Materials in bereits existierendes Gestein, entstanden ist. Im Gegensatz zum Hirschberger Granit tritt der Spamberger nicht offen zu Tage und ist im Gelände nur anhand von Veränderungen in benachbarten Gesteinsschichten, dem sogenannten Kontakthof, zu erkennen. Sie sind durch Wärme- und Druckwirkung des eingedrungenen Granitmagmas auf das Nebengestein entstanden.

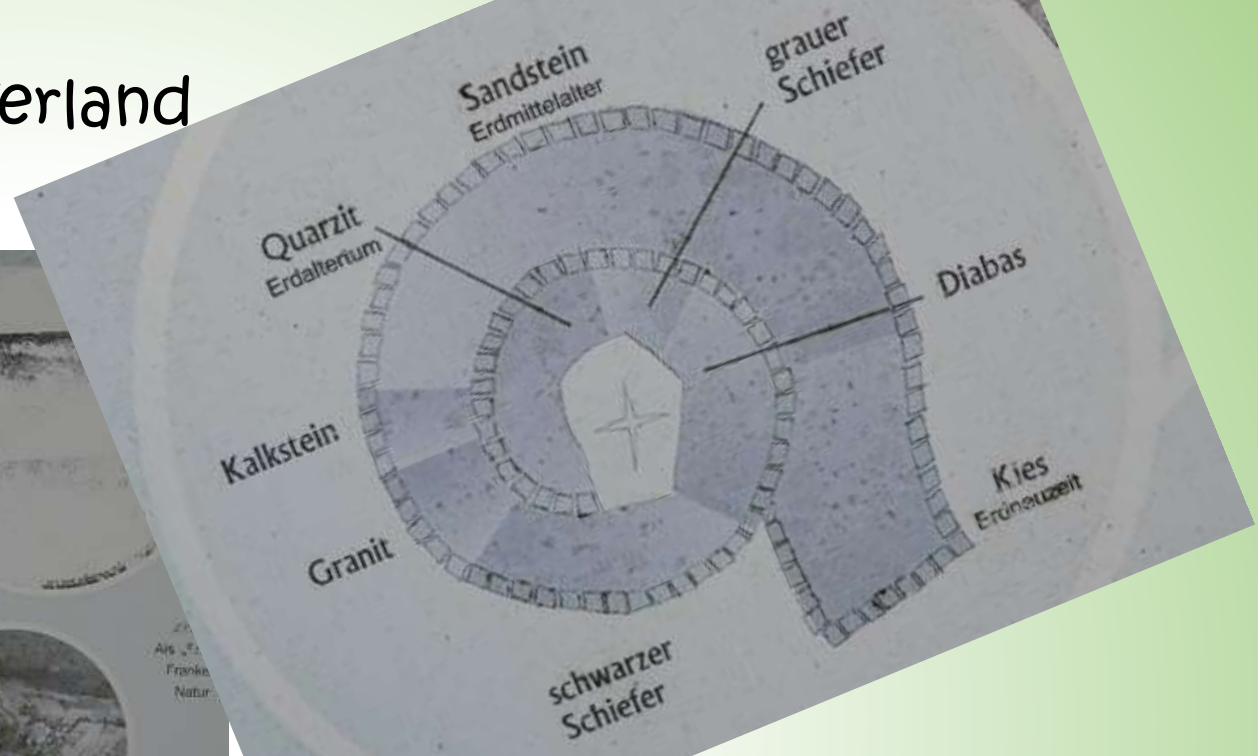

Blauer Quarzporphyr
Granit
Dünne und dichte Gneise
Diabas
Nur und Crinoidenreste (Silurien)
Phycodenschiefer
Älteres Ordovizium
Geologische Übersicht

Geologische Übersicht
Dieses Mosaik zeigt die geologische Entwicklung der Region über die Zeit.

Das Naturstein-Mosaik

ist als begehbare Zeitschneise gestaltet. Es stellt die geologische Entwicklung der Region dar. Begonnen mit dem Paläozoikum (Erdaltertum) wird jedes hier verbliebene Zeitalter mit einem Gestein repräsentiert. Ein Meter der gestrichelten Spirale entspricht 57 Mio. Jahren. Die Länge der einzelnen Abschnitte steht für die Dauer der jeweiligen geologischen Formation.

Berg - Gottsmannsgrün, Am Eiskeller

Ijs, bevroren water, is een écht mineraal als het op natuurlijke wijze gevormd is, dus niet in de diepvriezer 😊.

Dat ijs kristallijn is goed te zien aan sneeuwvlokjes.

Vroeger werd in de winter ijs verzameld in kelders om als koelmiddel te gebruiken in de zomer.

Map [Am Eiskeller](#)
Mineral [ice](#)
Information [Geonieuws : ijs](#) & [Geonieuws : ijs](#)
© Pictures Hugo Bender

Berg - Tiefengrün, Am Steinbühl

Berg - Tiefengrün, Schieferbruchweg

Leisteen of schiefer is een metamorf gelaagd gesteente dat o.a. voor dak- en gevelbedekking wordt gebruikt.

De verlaten Schieferhalde ligt aan de Hühnerneestweg noordelijk van het dorp.

Map

[Schieferbruchweg](#)

Information

[slate](#)

[leisteen - wikipedia](#)

[Dachschieferbruch Tiefengrün](#)

© Pictures

Hugo Bender

Berg, Am Stolln

Stollen zijn mijngangen. In de omgeving waren vroeger verschillende ijzer- en kopermijnen, o.a. in Eisenbühl.

Map [Am Stolln](#)
Information [Grube Unvermuthet Glückauf - Mineralienatlas](#)
© Pictures Hugo Bender

Berg - Eisenbühl, Eisengasse

Noordelijk van het gehucht Eisenbühl werd tot 1792 ijzer- en kopererts ontgonnen in de Grube Unvermuthet Glückauf. In 1994 werd er nog een stuk cassiteriet (SnO_2) gevonden.

Map [Eisengasse](#)
Mineral [iron](#)
Information [Grube Unvermuthet Glückauf - Mineralienatlas](#)
© Pictures Hugo Bender

Berg - Eisenbühl, Eisenparkweg

Het Eisenpark Eisenbühl westelijk van Eisenbühl is een openluchtmuseum met metalen beeldhouwwerken.

Eisenbühl

- auf der anderen Saalseite in Oberfranken hinter dem Berg „Gupfen“ gelegenes Dorf
- Eisenpark mit Skulpturen des Künstlers Claus-Frenz Claussen
- über Wanderwege vorbei an der Blumenmühle erreichbar

Berg - Eisenbühl, Zur Schieferleite

Leisteen of schiefer is een metamorf gelaagd gesteente dat voor dakbedekking wordt gebruikt.

Map [Zur Schieferleite](#)
Information [slate](#) [leisteen - wikipedia](#)
© Pictures Hugo Bender

Berg - Rudolphstein, Rudolphsteiner Straße

De burcht stamt van de 15de eeuw.

Noordelijk van Rudolphstein komt magnetiet (Fe_2O_3) voor.

Map [Rudolphsteiner Strasse](#)
Information [Gutshof Rudolphstein - wikipedia](#)
© Pictures Hugo Bender

Berg - Hadermannsgrün, Steinweg

Map [Steinweg](#)

Information

© Pictures Hugo Bender

Döhlau, Goethestraße

Naast zijn literair werk bestudeerde Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832) ook de botanica en geologie/mineralogie. Hij publiceerde in de periode 1817-24 een reeks artikels over natuurwetenschappen onder de titel Zur Naturwissenschaft überhaupt, besonders zur Morphologie.

Het mineraal goethiet, een veel voorkomend ijzerhydroxide, werd in 1806 naar Goethe genoemd.

um 1825

1828

Portretten van Goethe in
het Fichtelgebirgsmuseum
Wunsiedel

Döhlau, Steinweg

Döhlau, Schnebergweg

De Schneeberg (1051 m) is de hoogste top van het Fichtelgebirge. Veel gemeenten in de ruime omgeving hebben een straat die naar de berg (en andere uit het Fichtelgebirge) vernoemd is.

De oorsprong van de naam is mogelijk 'von snede', o.a. de grens tussen Landkreis Wunsiedel en Landkreis Bayreuth maar ook oostelijke grens van het Rijn-bekken. Andere verklaring is gewoon 'sneeuw', hetgeen niets anders is dan het mineraal ijs.

Döhlau, Waldsteinstraße

Tussen Weißenstadt en Sparneck in het Fichtelgebirge ligt de Waldstein-berggroep. De hoogste top is de Großer Waldstein (877m) met karakteristieke verweerde granietrotsen.

Döhlau, Waldsteinweg

De Großer Waldstein (877m) is een berg tussen
Weißenstadt en Sparneck in het Fichtelgebirge.

Map [Waldsteinweg](#)
Information [Großer Waldstein - Wikipedia](#)
© Pictures Hugo Bender

Feilitzsch, Am Stein

Map [Am Stein](#)

Information

© Pictures Hugo Bender

Feilitzsch, Kupfergrubenweg

Koper komt in de natuur in zuivere 'gedegen' toestand voor. Het meeste kopererts bestaat wel uit kopersulfiden, -carbonaten en -oxides.

Gedegen koper, Lake Michigan, USA
Verz. 'National Museum Earth and Man', Sofia

Map [Kupfergrubenweg](#)
Mineral [copper](#)
Information
© Pictures Hugo Bender

Feilitzsch, Steinacker

Feilitzsch, Steinfeldweg

Feilitzsch, Steinweg

Feilitzsch, Zum Hänselstein

Schloss Hänselstein ligt noordelijk van Feilitzsch

Trogen, Lehmgrubenweg

Tegenover de Lehmgrubenweg ligt de weg 'Ziegelhütte'
(=steenbakkerij).

Trogen, Ziegelhütte

'Ziegelhütte' (=steenbakkerij) is de weg tegenover de Lehmgrubenweg.

Map [Ziegelhütte](#)
Information
© Pictures Hugo Bender

Issigau, Eichensteiner Straße

Eichenstein is een gehuchtje in het westen van Issigau.

Map [Eichensteiner Strasse](#)

Information

© Pictures Hugo Bender

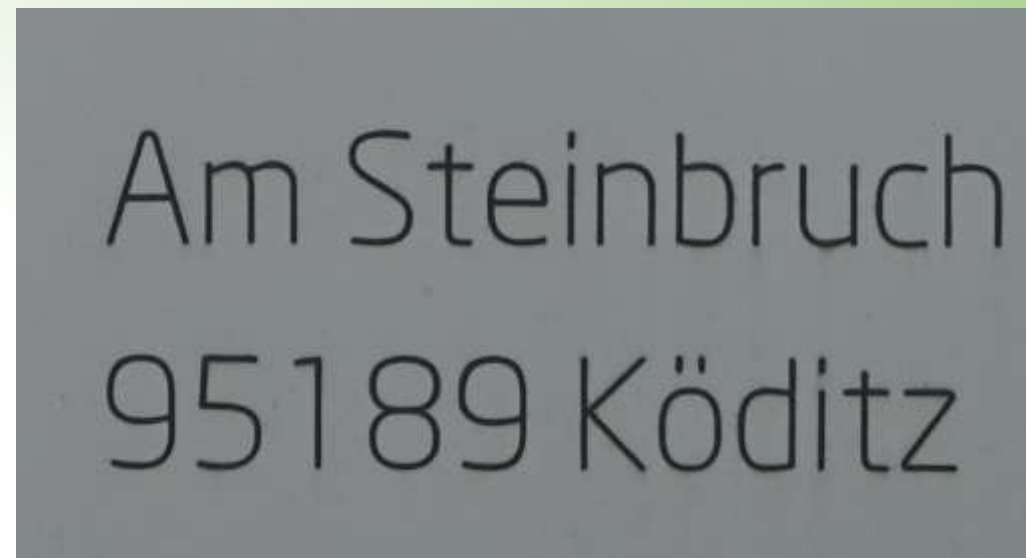
Issigau, Reitzensteiner Straße

Reitzenstein is een gehucht in het oosten van Issigau.

Köditz, Am Steinbruch

In de diabaassteengroeve komen een 10-tal mineralen voor, o.a. anataas, bariet, calcië, kwarts.

Map [Am Steinbruch](#)
Information Diabassteinbruch Köditz - mineralienatlas.de
© Pictures Hugo Bender

Köditz, Am Steinbühl

Köditz - Schlegel, Brandsteinerstraße

Brandstein is een gehuchtje in het zuidoosten van de
buurgemeente Berg.

Map [Brandsteiner Strasse](#)

Information

© Pictures Hugo Bender

Köditz, Falkensteinerstraße

De Freiherren von Falkenstein kwamen oorspronkelijk uit de gelijknamige gemeente in het Vogtland (Sachsen) en hadden ook een burcht in Köditz.

Map [Falkensteinerstrasse](#)
Information [Falkenstein, Vogtländisches Adelsgeschlecht - wikipedia](#)
© Pictures Hugo Bender

Köditz, Steinacker

Leupoldsgrün, Am Hohen Stein

Leupoldsgrün, Lehmgrubenweg

Leupoldsgrün, Steinäcker

Map [Steinäcker](#)

Information

© Pictures Hugo Bender

Leupoldsgrün, Steinbühl

Leupoldsgrün, Steinweg

Regnitzlosau, Kalkofenweg

Kalk (CaO) is een synthetisch product dat gemaakt wordt door kalksteen te verhitten boven 900°C. Het is dus geen mineraal.

Map [Kalkofenweg](#)
Mineral [lime](#)
Information [calciet, kalk, kalksteen - ODL13](#)
© Pictures Hugo Bender

Schauenstein, Am Goldberg

Ijzererts werd in de 18de en begin 19de eeuw ontgonnen in Schauenstein maar goud kwam er niet voor.

Map [Am Goldberg](#)
Mineral [gold](#)
Information [Schauenstein - mineralienatlas.de](#)
© Pictures Hugo Bender

Schauenstein, Am Hohen Stein

Schauenstein, Mozartstraße

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) was componist maar geen wetenschapper of mineralenverzamelaar.

Naar aanleiding van de 200ste herdenking van zijn overlijden werd het mineraal mozartiet wel naar hem genoemd. Het is een zeldzaam rood-bruin calcium-mangaan silicaat dat in mangaanafzettingen voorkomt. Het werd voor het eerst beschreven van de Cerchiara-mijn in Borghetto di Vara, La Spezia Provincie, Liguria, Italië.

Münchberg, An der Kohlstatt

Plaats waar houtskool werd gemaakt.

Münchberg, Goethestraße

Johann Wolfgang von Goethe was actief betrokken bij de mijnbouw in Ilmenau (Thüringen) in de periode 1776-1796 en bezocht ook vele andere mijnen in Bohemen en het Fichtelgebirge. Hij had een eigen mineralenverzameling, zie enkele specimens: mineralen Goethe.

Naar hem werd het mineraal goethiet genoemd. Het is een veel voorkomend ijzerhydroxide.

Map [Goethestrasse](#)

Mineral [goethite](#)

Information [Goethe im Fichtelgebirge](#) [Goethe und der Bergbau](#)

© Pictures Hugo Bender

Grüß und Heil!

Johann Wolfgang von Goethe, 1749-1832

Geheimer Rat, Dichter und Universalgelehrter. Während seiner Reise durch das Egerland und Oberfranken hob er die große entstehungsgeschichtliche Bedeutung des alten Gebirges hervor, befaßte sich mit den Pseudomorphosen des Specksteins und erklärte als erster die Entstehungsweise des Felsenlabyrinths auf der Luisenburg (bei Wunsiedel) durch langsame natürliche Verwitterung.

Münchberg, Humboldtstraße

Alexander von Humboldt (1769-1859) was een belangrijk natuuronderzoeker die van 1791 tot 1796 in dienst was bij het Pruisische mijnwezen als mijnopzichter. Na zijn studies aan de Bergakademie in Freiberg was hij actief in het Fichtelgebirge.

Naar hem werd het mineraal humboldtien genoemd. Het is een organische ijzerverbinding die in steenkoolafzettingen voorkomt.

- Map [Humboldtstrasse](#)
- Mineral [humboldtine](#)
- Information [Alexander von Humboldt - wikipedia](#)
- © Pictures Hugo Bender

IV. Preußische Zeit

(1792-1810)

Nachdem das Fürstentum Bayreuth-Ansbach 1792 an Preußen gekommen war, wurde **Alexander von Humboldt** zum Oberbergmeister ernannt und trat 1793 seinen Dienst an. In zahlreichen Generalbefahrungen und durch das Studium alter Bergwerksakten informierte er sich über den Zustand des Bergbau- und Hüttenwesens und führte **zahlreiche Neuerungen** ein.

Der Erfolg zeigte sich in der Prägung eines Golddukaten 1803. Im Krieg zwischen Preußen und Frankreich wurde das Fürstentum Bayreuth 1806 von den **Franzosen** besetzt. Am Bergbau hatten diese **wenig Interesse**.

Alexander von Humboldt 1802
im Alter von 33 Jahren.

Münchberg, Mozartstraße

De componist Wolfgang Amadeus Mozart (1756, Salzburg -1791, Wenen) had niets met mineralen te doen maar naar aanleiding van de 200ste verjaardag van zijn overlijden werd het mineraal mozartiet naar hem genoemd.

Wereldwijd komt hij voor in heel veel straatnamen.

Münchberg, Röntgenstraße

Wilhelm Conrad Röntgen (27 maart 1845, Lennep - 10 februari 1923, München) is de ontdekker van de X-stralen. Daarvoor kreeg hij in 1901 de Nobelprijs natuurkunde.

Naar hem werd in 1953 het mineraal röntgeniet-(Ce) genoemd, een carbonaat met zeldzame aardmetalen cerium en lanthanium in de samenstelling.

Münchberg, Schneebergstraße

De Schneeberg (1051 m) is de hoogste top van het Fichtelgebirge. Bijna alle gemeenten in de omgeving hebben een straat die naar de berg (en andere uit het Fichtelgebirge) verwijst.

De oorsprong van de bergnaam is mogelijk 'von snede' (grens o.a. tussen Landkreis Wunsiedel en Landkreis Bayreuth, ook oostelijke grens van het Rijn-bekken) of 'sneeuw', hetgeen het mineraal ijs is.

Schneeberg in 1879. De top van de Schneeberg bestaat uit een stapeling granietblokken, de 'Backöfele' waarover nu een uitkijktoren gebouwd is.

Map [Schneebergstrasse](#)
Mineral [ice](#) [granite](#)
Information [Schneeberg \(Fichtelgebirge\) - wikipedia](#)
© Pictures Hugo Bender

Münchberg, Steinweg

Münchberg, Waldsteinstraße

De Waldstein is een berggroep in de buurgemeenten Zell im Fichtelgebirge / Sparneck. De Großer en Kleiner Waldstein zijn 877 m en 829 m hoog.

De meeste gemeenten in de buurt hebben een straat die naar de berg verwijst.

Helmbrechts, Am Steinhäusergarten

Map [Am Steinhäusergarten](#)
Information
© Pictures Hugo Bender

Helmbrechts, Goethestraße

Naast zijn literair werk bestudeerde Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832) ook de botanica en geologie/mineralogie. Hij publiceerde in de periode 1817-24 een reeks artikels over natuurwetenschappen onder de titel Zur Naturwissenschaft überhaupt, besonders zur Morphologie o.a. over verklaring van de verwerking van de granietblokken die in het Fichtelgebirge op veel plaatsen voorkomen.

Het mineraal goethiet, een veel voorkomend ijzerhydroxide, werd in 1806 naar Goethe genoemd.

Portretten van Goethe in
het Fichtelgebirgsmuseum
Wunsiedel

Helmbrechts, Röntgenstraße

Wilhelm Conrad Röntgen (1845-1923) werkte vanaf 1870 aan de 'Alten Universität' in Würzburg, nadien een tijd in Straatsburg en Gießen. In 1888 werd hij professor en later rector van de universiteit in Würzburg. Op 8 november 1895 ontdekte hij er de X-stralen waarvoor hij in 1901 de Nobelprijs natuurkunde kreeg.

X-stralen zijn van groot belang in o.a. de geneeskunde en materiaalonderzoek, voor de mineralogie is X-stralendiffractie een onmisbare analysetechniek.

In 1953 werd het mineraal röntgeniet-(Ce) naar Röntgen genoemd. Het is een carbonaat dat de zeldzame aardmetalen cerium en lanthanium bevat.

Map [Röntgenstrasse](#)
Mineral [röntgenite-\(Ce\)](#)
Information [Wilhelm Röntgen - Wikipedia](#)
© Pictures Hugo Bender

Helmbrechts, Sandweg

Map [Sandweg](#)

Information

© Pictures Hugo Bender

Helmbrechts, Steinachstraße

Helmbrechts, Steinbühl

Helmbrechts, Steinmühle

Helmbrechts, Steinwiesenweg

Sparneck, Am Steinbühl

De acritarchen-microfossielen in de phyllietrotsen aan de Steinbühl wijzen uit dat deze tot de oudste gesteenten van Beieren behoren, circa 600 miljoen jaar. Phylliet is een metamorf gesteente, acritarchen zijn fossielen van eencellige organismen.

Map [Am Steinbühl](#)
Rock [phyllite](#)
Information [Geotop Steinbühl](#)
© Pictures Hugo Bender

Sparneck, Steinbühlleite

Map [Steinbühlleite](#)
Rock [phyllite](#)
Information [Geotop Steinbühl](#)
© Pictures Hugo Bender

Sparneck, Epprechtsteinstraße

De Epprechtstein is een 798 m hoge berg in de Waldsteingroep in de gemeente Kirchenlamitz. Rondom de berg zijn tientallen verlaten steengroeven waarin meer dan 50 mineralen Epprechtstein werden gevonden.

Map [Epprechtsteinstrasse](#)
Information [Epprechtstein - Fichtelgebirge](#)
© Pictures Hugo Bender

mineralen uit de steengroeven Epprechtstein
verzameling Dominik Seidel, tentoonstelling The Munich Show
2022 © Hugo Bender

Sparneck, Schneebergstraße

De Schneeberg (1051 m) is de hoogste top van het Fichtelgebirge en heeft in bijna alle buurgemeenten een straat.

De oorsprong van de bergnaam is mogelijk 'von snede' (grens o.a. tussen Landkreis Wunsiedel en Landkreis Bayreuth, ook oostelijke grens van het Rijn-bekken) of gewoon 'sneeuw', hetgeen het mineraal ijs is.

Schneeberg in 2022. De top van de Schneeberg bestaat uit een stapeling granietblokken, de 'Backöfele' waarover een uitzichtstoren gebouwd is. De grote mast is restant van een vroegere US-militaire installatie.

Map [Schneebergstrasse](#)
Mineral [ice](#) [granite](#)
Information [Schneeberg \(Fichtelgebirge\) - wikipedia](#)
© Pictures Hugo Bender

Sparneck, Waldsteinblick

De Waldstein is een berggroep in de gemeenten Zell im Fichtelgebirge / Sparneck / Kirchenlamitz. De hoogste top is de Großer Waldstein met 877 m.

Stammbach, Weissensteinstraße

De Weissenstein is een 668 m hoge bergtop in het zuiden van Stammbach met een uitkijktoren. De top bestaat uit eklogiet.

Map [Weissensteinstrasse](#)
Information [Weissenstein - Fichtelgebirge](#)
© Pictures Hugo Bender

Stambach, Weissenstein

De uitkijktoren is gebouwd met eklogiet-stenen van de Weissenstein. Eklogiet is een metamorf gesteente dat ontstaat bij hoge druk en temperatuur in de subductie zone van de oceanische korst onder de continentale korst. Het komt maar zelden aan de aardoppervlakte voor. Het bestaat vooral uit granaat (een groep mineralen) en omphaciet (een groene clinopyroxeen) met wat kwarts en andere mineralen. De Weissenstein is typelocaliteit van omphaciet, m.a.w. het mineraal is voor het eerst van hier beschreven.

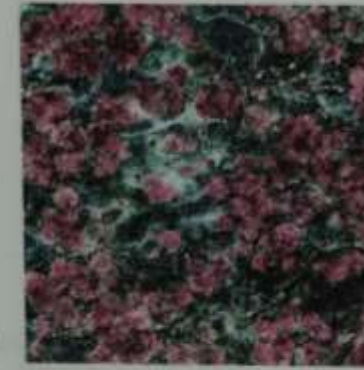
Het gesteente kan goed bekeken worden in de muren langs de trap door de toren.

Map [Weissenstein](#)
Mineral/Rock [eclogite](#) [minerals Weissenstein](#) [eclogite Weissenstein](#)
Information [Weissenstein - Fichtelgebirge](#)
© Pictures Hugo Bender

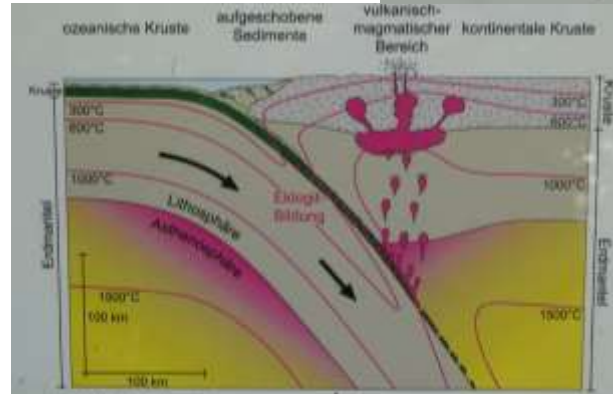
Woraus besteht der Weissenstein?

Der gesamte Gipfelbereich des Weissensteins besteht aus dem

Anschliffphoto eines Eklogits

dunklen, rot-grünen Eklogit und bildet eines der größten Vorkommen dieses Gesteins in Mitteleuropa. Auch der Aussichtsturm am Weissenstein wurde aus Eklogitblöcken erbaut. Seine Mauersteine zeigen verschiedene Farbvarianten des Weissenstein-Eklogits. Als Bestandteil eines Landschaftsschutzgebietes steht das Vorkommen heute unter Naturschutz.

Weißdorf, Hallersteiner Straße

Hallerstein is een gehucht van Schwarzenbach an der Saale.

De naam houdt geen verband met haliet (NaCl, chemisch gelijk aan keukenzout).

Map [Hallersteiner Strasse](#)
Mineral [halite](#)
Information
© Pictures Hugo Bender

Verz. Krugerhaus, Freiberg, D

Halit

Zeche Pluto, Wanne-Eickel, Ruhrgebiet
Nordrhein-Westfalen

Leihgabe H.-G. Franzen, Wanne-Eickel

Weißdorf, Waldsteinstraße

Waldstein is een circa 20ha groot natuurgebied in de gemeenten Zell im Fichtelgebirge / Sparneck / Kirchenlamitz. Het hoogste punt is de Großer Waldstein met 877 m.

Op de bergtop liggen grote granietblokken, kenmerkend voor het hele Fichtelgebirge.

Zell im Fichtelgebirge, Goethestraße

Johan Wolfgang von Goethe (1749-1832) was naast dichter en staatsman ook erg geïnteresseerd in geologie en mijnbouw. Hij bezocht Bohemen en het Fichtelgebirge meermaals in de periode 1785-1823 en verzamelde mineralen/ertsen voor zijn verzameling.

Naar hem werd het mineraal goethiet genoemd, het is een veel voorkomend ijzerhydroxide.

Zell im Fichtelgebirge, Hinterer Steinbühl

Map [Hinterer Steinbühl](#)
Information
© Pictures Hugo Bender

Zell im Fichtelgebirge, Vorderer Steinbühl

Zell im Fichtelgebirge, Humboldtstraße

Alexander von Humboldt (1769-1859) was in dienst was bij het Pruisische mijnwezen als mijnopzichter van 1791 tot 1796 en verbleef meerdere jaren in het Fichtelgebirge. Hij introduceerde de eerste gasmaskers, verbeterde de mijnlampen en richtte er ook een mijnbouwschool op. Later maakte hij ontdekkingsreizen in Zuid- en Midden-Amerika.

Naar von Humboldt werd het mineraal humboldtine genoemd, een organische ijzerverbinding die in steenkool voorkomt.

Map [Humboldtstrasse](#)
 Mineral [humboldtine](#)
 Information [Alexander von Humboldt - wikipedia](#)
 © Pictures Hugo Bender

Alexander von Humboldt (1769 - 1859) - der Bergmann

Alexander von Humboldt, geb. am 14. September 1769 in Berlin, der berühmte Gelehrte und Naturforscher, war vor seinen Forschungsreisen nach Amerika, Russland und Sibirien als preussischer Bergbeamter von 1793 - 1796 in Franken tätig. Nach dem Tod seiner Mutter 1796, die ihm ein beträchtliches Vermögen hinterließ, konnte er seinen lang gehegten Wunsch, auf Reisen zu gehen, realisieren.

Vita des Bergmannes
 Nach Universalstudien in Frankfurt/Oder, Göttingen und Hamburg besuchte Alexander, der jüngere der beiden Humboldt-Brüder, die Bergakademie in Freiberg/Sachsen. Nach nur zehn Monaten Studium des Bergbaus erhielt er schon 1792 als 23-jähriger von dem preussischen Minister für Bergbau und Hüttenwesen, Freiherr von Heintz, den Auftrag die neuen preussischen Provinzen Bayreuth und Ansbach zu bereisen und Bericht zu erstatten. Aufgrund seiner Schilderung über den Zustand der einzelnen Gruben und seiner Verbesserungsvorschläge wurde er schon bald darauf zum königlichen **Oberbergmeister** ernannt und trat am 1. Juni 1793 seinen Dienst in Franken an. Dabei verlor Humboldt sein Lebensziel nicht aus den Augen. Seiner Bitte vom 26. März 1795 um Entlassung hat man in Berlin nicht entsprochen. Stattdessen wurde er am 1. Mai 1795 zum **Oberberggrat** ernannt und erhielt Zeit für seine Reisen, bei voller Vergütung. Aber im **Dezember 1796 kündigte Humboldt** entgültig, um seinem lang gehegten Wunsch nachzugehen und Weltreisen durchzuführen.

Alexander von Humboldt in der Uniform eines preussischen Bergbeamten, 1800 aus dem Pariser Institut für die Geschichte der Naturwissenschaften herausgegeben. Nach dem Tod seiner Mutter 1796, die ihm ein beträchtliches Vermögen hinterließ, konnte er seinen lang gehegten Wunsch, auf Reisen zu gehen, realisieren.

Seiner Bitte vom 26. März 1795 um Entlassung hat man in Berlin nicht entsprochen. Stattdessen wurde er am 1. Mai 1795 zum Oberberggrat ernannt und erhielt Zeit für seine Reisen, bei voller Vergütung. Aber im Dezember 1796 kündigte Humboldt entgültig, um seinem lang gehegten Wunsch nachzugehen und Weltreisen durchzuführen.

Das Bergwesen in Sachsen ist seit dem 17. Jahrhundert ein wichtiger Faktor der Wirtschaft. Die Bergbauindustrie hat sich in der Region um Zell im Fichtelgebirge entwickelt. Die Bergbauindustrie hat sich in der Region um Zell im Fichtelgebirge entwickelt.

Aufgaben als Oberbergmeisters
 Die Hauptaufgaben Humboldts als Oberbergmeister waren die **Leitung** und die **Kontrolle** des Abbaus und der Förderung in den königlichen und den gewerkschaftlichen Gruben. Daneben erarbeitete er **Pläne** für das Ausfindigmachen von **abbaufähigen Gängen** und sorgte für die arbeitstechnische **Sicherheit** der Bergleute. Ihm unterstanden die **Bergämter** Goldkronach, Naila und Wunsiedel. In allen drei Revieren kurbelte er die Förderung der Erze wieder an: Gold und Antimonit im Goldkronacher Revier, im Wunsiedeler Zinn und Eisen und im Nailaer Eisen, Kupfer und Kobalt.

Alexander von Humboldt mit dem ersten Bergbau in Franken, der Bergbau in Zell im Fichtelgebirge. Die Bergbauindustrie hat sich in der Region um Zell im Fichtelgebirge entwickelt. Die Bergbauindustrie hat sich in der Region um Zell im Fichtelgebirge entwickelt.

Soziales Engagement
 Neben seinen hervorragenden Leistungen im Bergbauwesen sorgte sich Humboldt auch um die Witwen und Waisen von verunglückten Bergleuten und führte wieder die Abgabe der **Büchsegelder** ein, um damit die Not von Hinterbliebenen zu mindern. Er schlug außerdem **Maßnahmen gegen** die Einbreibung von **Schutzgeldern** durch die Ritterschaft vor, welche die Bergleute unterdrückten. Ein besonderes Anliegen war ihm, das Bildungsniveau des einfachen Bergvolkes zu heben. Er richtete auf eigene Kosten **Bergschulen in Stelzen und Arzberg** ein, in denen junge Leute im Rechnen und Schreiben, in Bergbaukunde und Vaterlandskunde unterrichtet wurden sowie Kenntnisse von Gesteinen und Mineralen erwarben. 1804 wurde die Arzberger Schule nach Goldkronach verlegt, wo sie aber bereits 1806 zum Erliegen kam.

Zell im Fichtelgebirge, Waldsteinweg

In bijna alle gemeenten van het Fichtelgebirge is er Waldsteinweg/straße verwijzend naar de gelijknamige berg en natuurgebied.

Ook de andere bergtoppen van het Fichtelgebirge komen veel in straatnamen voor, o.a. de Schneeberg.

Ken je andere mineralogische straten in (de omgeving van) **Landkreis Hof**
Of heb je meer informatie over deze straten ?
Stuur je info naar mka@minerant.org

Mineralogische straten in de buurgemeenten
vind je op straat.mineralogie.be/International.html#Bayern

Meer weten over mineralen ?
Kijk eens op www.minerant.org/MKA/index.html